

## รายการอ้างอิง



### ภาษาไทย

- กิตติ ทรัพย์ชุกกุล. 10 เมษายน 2546. ผู้จัดการแผนก แผนกยาสัตว์ บริษัท ดีทีแฮล์ม เทรดดิ้ง จำกัด. สัมภาษณ์.
- จิต เศรษฐบุตตร. 2539. หลักกฎหมายลักษณะละเมิด. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จำปี โสทธิพันธุ์. 2543. คำอธิบายกฎหมายลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยนให้. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชัยณรงค์ ลิ้มปิติตติสิน. 2543. กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากสินค้าศึกษาผลกระทบต่อกรประกอบการธุรกิจ. เอกัดศึกษาทางกฎหมายเศรษฐกิจและธุรกิจ. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. 2543. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ณัฐจักร ปัทมสิงห์ ณ ออยุธยา. "ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการผลิต". วารสารอัยการ 4: 9-23.
- ธนาวัฒน์ สังข์ทอง. 2542. การเรียกคืนสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประพนธ์ ศาตะมาน และไพจิตร บุญญพันธุ์. 2532. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะซื้อขาย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์.
- ประพนธ์ เสวदनันท์ และไพศาล เล็กอุทัย. 2535. หลักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะกุล บุญเพิ่ม. 2524. ความรับผิดในการผลิตและจำหน่ายสินค้า. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา ด่านพัฒนามงคล. 2537. ความรับผิดเพื่อชำรุดบกพร่องในสัญญาซื้อขาย. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ง เพ็งนิต. 2543. ละเมิดและความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดและความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อชตยา
- ไพจิตร บุญญพันธุ์. 2544. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

- วิชัย ธัญญาพาณิชย์. 2539. ปัญหาการชดใช้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคตามพรบ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชญ์ เครื่องาม. 2542. คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยนให้. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- วันทนีย์ ภูมิภักตราคม. 2544. เศรษฐศาสตร์ทั่วไป. [มปท. มปป.]
- ศักดิ์ สมองชาติ. 2536. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- ศินีนาถ เกียรติกังวาลไกล. 2532. ความรับผิดทางละเมิดของผู้ประกอบวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภลักษณ์ วรรณพินิจ. 28 เมษายน 2546. หัวหน้าฝ่ายบรรษัทและกฎหมาย บริษัท ยูนิลีเวอร์ไทย เทอดding จำกัด. สัมภาษณ์.
- สารี อ่องสมหวัง. 17 เมษายน 2546. กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค. สัมภาษณ์.
- สมพงษ์ ขจรชัยกุล. 2539. ปัญหาการกระทำโดยประมาทในกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศรี นรุจิตตวิวัฒน์. 2526. ความรับผิดของผู้ผลิตสินค้าในทางละเมิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายสุดา นิงสานนท์. 2525. ความรับผิดเด็ดขาดในกฎหมายลักษณะละเมิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ดันโสร็จประเสริฐ. 2533. สิทธิของบุคคลภายนอกในการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสินค้าชำรุดบกพร่องโดยที่ตนเองไม่ได้หรือบริโภคสินค้านั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิทย์ รัตนสุคนธ์. 2534. ความรับผิดต่อความเสียหายอันเกิดจากผลิตภัณฑ์ยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุม ศุภนิตย์. 2544. คำอธิบายกฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุขุม ศุภนิตย์. 2543. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.
- สุขุม ศุภนิตย์. 2541. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุขุม ศุภนิตย์. 2538. "การคุ้มครองผู้บริโภค: การเปิดตลาดเสรีด้านการค้าและบริการมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค". Chulalongkorn Review 27 (เมษายน – มิถุนายน 2538).

โสภณ รัตนากร. 2539. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ.

อรรถวรรณ เกลีสยปฏิทินท์. 26 เมษายน 2546. ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท ยন্ত্রกิจ โพลัสสวาเกิน มาร์เก็ตติ้ง จำกัด. สัมภาษณ์.

อิทธิพร แก้วทิพย์. 2539. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

### ภาษาอังกฤษ

Benjamin, J.P. 1998. Benjamin's Sale of Goods. London: Sweet and Maxwell.

Bjorklund, A. "Income Distribution in Sweden: What is the achievement of the Welfare State. [online]. 1998. caesar.elte.hu/ajk/html/tudo/edkk/Monographs1997.html[2002, August 26]

Caemmere, E. 1969. Some Current Problems in the Civilian Law of Sale of Movables: Product Liability. In Aspects of Comparative Commercial Law: Sales, Consumer Credit and Secured Transactions, pp.64-82. Edited by Ziegel, Jacob S. and Foster, William F. Canada: Oceana Publications Inc.

Clerk, J.K. 1995. Clerk and Lindsell on Torts. London: Sweet and Maxwell.

Cooker, J. 2001. Law of Torts. 5<sup>th</sup> ed. London: Longman.

Elliot, C. and Quinn, F. 2001. Tort Law. 3<sup>rd</sup> ed. London: Longman.

Elser, J.T. 1981. Product Liability: United States of America. In Product Liability a manual of practice in selected nations. Edited by Stusk, Hans-Urich & Altenburger, Peter R. London: Oceana Publications Inc.

Emanuel, S. 1984. Emanuel Law Outlines: Torts casebook edition keyed to Prosser, Wade & Schwartz, Torts. 7<sup>th</sup> ed. New York: Emanuel Law Outlines, Inc.

Fleming, J.G. 1983. The Law of Torts. 6<sup>th</sup> ed. London: The Law Book Company Limited.

- Henderson, J. and Twerski, A. "Intent and Recklessness in Tort: the practical craft of restating the law". Vanderbilt Law Review. [online].2001. Available from: [LawVanderbilt.edu/lawreview/vol543](http://LawVanderbilt.edu/lawreview/vol543)[2002, August 26]
- Henderson, J.A. and Twerski, A.D. 1987. Product Liability: Problems and Process. Boston and Toronto: Little, Brown and Company.
- Hodges, C.J.S. and Tyler, M. 1996. Product Safety. London: Sweet and Maxwell.
- Howells, G. 1993. Comparative Product Liability. England: Dartmouth Publishing.
- Hylton, K. "Theory of Tort Doctrine and the Restatement (Third) of Tort". Vanderbilt Law Review. [online]. 2001. Available from: [LawVanderbilt.edu/lawreview/vol543/hylton.pdf](http://LawVanderbilt.edu/lawreview/vol543/hylton.pdf)[2002, August 26]
- Kaplow, L. and Shavell, S. 2001. "Fairness Versus Welfare". Harvard Law Review 114 (February 2001): 961-1389.
- Kelly, P. and Attree, R. 2002. European Product Liabilities. 2<sup>nd</sup> ed. England: Butterworths.
- Leder, M.J. 1982. Consumer Law: The M&E Handbook Series. Great Britain: Macdonald and Evans.
- Logan, J.M. 1995. Briefcase on Tort Law. London: Cavendish Publishing Limited.
- Noel, D.W. and Phillip, J.J. 1982. Product Liability: Cases and Materials. 2<sup>nd</sup> ed. St.Paul Minn: West Publishing Co.
- Prosser, W.L. 1971. Handbook of the Law of Torts. 4<sup>th</sup> ed. St.Paul Minn: West Publishing Co.
- Saunders, P. "The Changing Social Security Policy Context. [online]. 2000. Available from: <http://www.anu.edu.au/caepr/iwepapers/saunders.pdf>. [2002, August 26]
- Sebok, A. . "Puring the Restatement (Third)'s Definition of Intent". [online]. 2001. Available from: <http://www.nci.american.edu/journal/lawrev/48/trompeter.html> [2002, August 26]
- Stephenson, G. 2001. Sourcebook on Torts. England: Cavendish Publishing Limited.
- Weir, T. 1997. Economic Tort. New York: Oxford University Press.

ภาคผนวก ก

## ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า พ.ศ....

.....  
.....  
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น  
จากสินค้า

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพใน  
การประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญ  
แห่งราชอาณาจักรของไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย  
ที่เกิดขึ้นจากสินค้าพ.ศ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับ  
แต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้  
แล้วในพระราชบัญญัติ หรือซึ่งขัดแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้  
แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่มีการผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายและให้หมายความ  
รวมถึงสิ่งอื่นๆ ที่จะกำหนดในกฎกระทรวง

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปูร่ง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรรูป  
การเปลี่ยนแปลง การคัดเลือก การแบ่งบรรจุ การแช่เยือกแข็ง หรือการฉายรังสี

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากสินค้า

“ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้า” หมายความว่า ความเสียหายทั้งทางตรง  
และทางอ้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่ปลอดภัยในการใช้สินค้า โดยพิจารณาจากสภาพของสิน  
ค้าและลักษณะการใช้งานตามปกติธรรมดาอันจะพึงคาดหมายได้ อย่างเช่น วิทยุชนนนับแต่เวลา  
ที่ได้ส่งมอบ และจากพฤติกรรมแวดล้อมอันเกี่ยวข้องกับสินค้า

“ค่าเสียหาย” หมายความว่า ค่าสินไหมทดแทนตามสิทธิที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงค่าเสียหายทางด้านจิตใจด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ และการมีไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อประโยชน์ในทางการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสิ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(1) ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า

(2) ผู้จำหน่ายในกรณีดังต่อไปนี้

1) ผู้จำหน่ายสินค้าปลอม

2) ผู้จำหน่ายสินค้าที่ไม่สามารถหาตัวผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้

3) ผู้จำหน่ายสิทธิที่แสดงด้วยวิธีใดๆ ให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

(3) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายหรือข้อความอื่นใดแสดงไว้ที่สินค้าอันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

มาตรา 5 ให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 6 ผู้ประกอบการจักต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าที่ตนผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายที่ได้มีการส่งมอบแล้ว และความเสียหายที่เกิดจากสินค้านั้นเป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 7 ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายอันเกิดขึ้นตามมาตรา 6 หากพิสูจน์ได้ว่า

(1) ความเสียหายนั้นเกิดขึ้นเนื่องมาจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำของผู้ได้รับความเสียหายเอง หรือเกิดขึ้นเนื่องมาจากผู้เสียหายใช้สินค้าไม่ถูกวิธีตามที่ผู้ประกอบการได้ระบุไว้ในวิธีใช้หรือคำเตือน

(2) ผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะรู้ถึงความบกพร่องที่มีอยู่ในสินค้านั้นในขณะที่ส่งมอบ เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีการค้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือยังไม่มีความรู้ในด้านวิชาการเกี่ยวกับความเป็นอันตรายของสินค้านั้นๆ

(3) ความบกพร่องของสินค้ามิได้มีอยู่ขณะที่มีการส่งมอบสินค้าแต่เกิดขึ้นเพราะการกระทำของบุคคลอื่นในภายหลัง

(4) สินค้านั้นได้ถูกนำไปใช้เป็นส่วนประกอบหรือวัตถุดิบของสินค้าอื่น และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากการผลิตตามข้อกำหนดที่ระบุโดยผู้ผลิตสินค้าอื่นนั้น ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบมิได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อ

มาตรา 8 ในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายให้ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและองค์กรเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจในการฟ้องคดี

ทั้งนี้ในการดำเนินคดีตามวรรคแรกให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งปวง กระบวนการพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายนี้

มาตรา 9 ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามความในมาตรา 8 วรรคแรกไม่ต้องนำสืบความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ รวมถึงความบกพร่องของสินค้าที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย

ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามความในมาตรา 8 วรรคแรกอาจใช้สิทธิฟ้องคดีแพ่งเรียกให้ผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสียหายเข้าร่วมเป็นจำเลยได้ โดยอาจฟ้องเป็นจำเลยร่วมหรือเรียกเข้ามาเป็นจำเลยร่วมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ได้



ในระหว่างจำเลยทั้งหลายซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันคดีใช้ค่าเสียหายนั้น จำเลยต่างต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่โดยพฤติการณ์ศาลจะวินิจฉัยเป็นประการอื่น

มาตรา 10 อายุความในการเรียกร้องค่าเสียหายมี ดังนี้

(1) ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน จะต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายใน 3 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ต้องรับผิด

(2) สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายเป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้น 10 ปีนับแต่วันที่ผู้ประกอบการส่งมอบสินค้า

(3) ในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิตร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย ซึ่งมีการสะสมอยู่ในร่างกายและต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายใน 3 ปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ต้องรับผิดโดยไม่นำระยะเวลาตาม (2) มาใช้บังคับ

มาตรา 11 ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่จะพึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทน ให้อายุความระงับเหตุยุติลงจนกว่าจะปรากฏว่าเจรจานั้นไม่อาจตกลงกันได้

#### บทเฉพาะกาล

มาตรา 12 สินค้าใดๆ ที่ผู้ประกอบการ ผลิต นำเข้า หรือจำหน่ายที่ได้มีการส่งมอบก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

## บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหาย ที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ....

### หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

### เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยมีการผลิตสินค้าและนำเข้าสินค้าประกอบกับการผลิตสินค้ามีการใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเรื่อยๆ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าดังกล่าวไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้ก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจงใจหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือนำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายจึงสมควรบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้าตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ...."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"สินค้า" หมายความว่า สิ่งหรือทรัพย์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตภัณฑ์มวลรวมที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการผลิต และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ คำว่า “ผลิตผลเกษตรกรรม” ให้ความหมายว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่างๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงไหม เลี้ยงครั่ง เพาะเห็ด เว้นแต่เป็นผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปูร่ง แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ การเปลี่ยนรูป การดัดแปลง การคัดเลือก การแบ่งบรรจุ การแช่เยือกแข็ง หรือการฉายรังสี รวมถึงการกระทำใดๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และให้หมายความรวมถึง สามี บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหาย ในกรณีเป็นการเรียกค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ไม่รวมถึงตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจหรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ไม่รวมถึงตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้มีการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้า อันที่ควรหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

- (1) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต
- (2) ผู้นำเข้า
- (3) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้
- (4) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า ข้อความ หรือแสดงด้วยวิธี

ใดๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่า เป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้า

มาตรา 5 ผู้ประกอบการต้องร่วมรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและสินค้านั้นได้มีการขายแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 6 เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา 5 ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา 10 ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา

มาตรา 7 ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยหากพิสูจน์ได้ว่า

- (1) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (2) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- (3) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้

วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา 8 ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิต ทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา ค่าเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา 9 ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยจะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ให้นำบทนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้โดยนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องร้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่งให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงแต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา 11 นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) ผู้เสียหายชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผล

เนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภรรยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(2) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้ อยู่แล้วว่า สินค้าชิ้นนั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้เช่นนั้นภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้วไม่ดำเนินการใดๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่างๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับสถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

มาตรา 12 สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่การขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย โดยผลของการสะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา 10 ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา 13 ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา 10 ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา 14 บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น



มาตรา 15 สินค้าใดที่ได้มีการขายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ไม่อยู่  
ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 16 ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มี  
อำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค

สัมภาษณ์ น.สพ.กิตติ ทรัพย์ชูกุล

ผู้จัดการแผนก แผนกยาสัตว์ บริษัท ดีทแฮล์ม เทรดดิ้ง จำกัด วันที่ 10 เมษายน 2546

- สภาพตลาดสินค้าของท่านอย่างไร เป็นตลาดที่มีการแข่งขันมากหรือไม่  
เป็นเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ ถ้าเป็นอาหารสัตว์จะต้องจดทะเบียนกับทางกรมปศุสัตว์ ส่วนยาของสัตว์จะต้องจดทะเบียนกับทางอย. การจะนำมาจัดจำหน่ายได้จะต้องได้รับอนุมัติโดยการจดทะเบียนกับหน่วยงานทั้ง 2 หน่วยงาน นอกจากนี้ในทุกรอบที่นำสินค้าเข้ามาจะต้องมีใบบอกจำนวนของอย่างถูกต้องเพื่อให้หน่วยงานของภาครัฐตรวจสอบได้
- ยาของคนและสัตว์ในทางภาครัฐมีวิธีการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่  
ในส่วนของยาและอาหาร ขั้นตอนในการขออนุญาตไม่แตกต่างกันเลยครับ มีขั้นตอนที่ยากและซับซ้อนเช่นกัน
- ในตลาดสินค้าของท่านมีการแข่งขันกันมากหรือไม่  
ในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงมาก มีประมาณ 500 บริษัท ในจุดนี้จะทำให้มีการแข่งขันกันด้านคุณภาพของสินค้า, ราคา, การบริการหลังการขายเพื่อให้ผู้ซื้อสินค้าของเราพอใจ จึงเท่ากับผู้บริโภคก็จะได้รับประโยชน์ไปด้วย
- สายการจัดจำหน่ายสินค้าของท่านเป็นอย่างไร  
ขายไปยังตลาดโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ  
1. ขายไปให้บริษัทใหญ่ๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์โดย เช่น ซีพี, เบทาโกร  
2. ขายไปยังฟาร์มของสัตว์โดยตรงเลย  
3. ขายไปยังตัวแทนจำหน่ายในแต่ละจังหวัด
- ปัจจุบันท่านมีมาตรการควบคุมตรวจสอบความปลอดภัยผลิตภัณฑ์ของท่านอย่างไร  
ในมาตรการควบคุมนี้ เราได้ทำมาตรฐานที่ทางภาครัฐกำหนดไว้ ทุกขั้นตอนจะถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานที่กำกับดูแล หากกระทำผิดก็就会被ยึดใบอนุญาต ผู้ประกอบการจึงไม่กล้าที่จะทำผิด

- ในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นท่านมีทางแก้ปัญหายังไง

โดยทั่วไป คนที่อยู่สายงานที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยาจะต้องมีการควบคุมคุณภาพของสินค้าให้ได้อยู่เสมอ ถ้าหากเกิดปัญหากับผู้บริโภคจริงๆ เราก็ต้องรักษาภาพพจน์ (Goodwill) ของบริษัทเพราะปัจจุบันลูกค้าก็เหลือไม่มาก หากเราไม่รับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น เราก็จะเสียลูกค้าของเราไป

- หากเราใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดในผลิตภัณฑ์ (Product Liability Law) ท่านคิดว่า จะก่อให้เกิดปัญหากับบริษัทใหญ่และบริษัทเล็กหรือไม่

จริงๆ แล้วผมคิดว่าบริษัทใหญ่ไม่น่าจะเกิดปัญหามากนักเพราะการควบคุมมาตรฐาน เราต้องเสียค่าใช้จ่ายมากๆ แค่นี้เดี๋ยวเท่านั้น ในส่วนเหลือก็ปรับปรุงให้เหมาะสมไป แต่หากเป็นผู้ที่จะเข้ามาประกอบการใหม่อาจมีต้นทุนที่สูงขึ้น ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อเขาเหมือนกัน หากมองในมุมนักค้าถ้าเราเป็นผู้บริโภคเราก็จะรู้สึกว่าได้รับการประกันให้สามารถบริโภคสินค้าได้โดยไม่ต้องกลัวมาก หรือหากเราใช้ไม่ได้ผลก็จะได้รับการเปลี่ยนหรือได้รับการชดเชยที่เหมาะสม

- ท่านเคยประสบปัญหากับลูกค้าของท่านหรือไม่ ถ้าสมมติว่าเกิดปัญหา ท่านแก้ปัญหายังไง

ครับ ในส่วนตัวตั้งแต่ผมเข้ามาทำงานตรงนี้ก็ไม่เคยเกิดปัญหา แต่เมื่อก่อนทางบริษัทของเราก็เคยพบปัญหาจากผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นของยา ซึ่งเมื่อทางเราได้ตรวจสอบก็พบว่ามันไม่ได้เกิดปัญหาจากเรา แต่เป็นเพราะยาที่นำไปใช้กับสัตว์มันใช้คู่กับยาที่เขาฉีดเข้าไปในสัตว์ ก่อนหน้านั้นจึงทำให้มีผลข้างเคียงเมื่อมันรวมกัน เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็เลยคุยกับลูกค้าอย่างตรงไปตรงมากับเขา โดยเราพร้อมจะช่วยเหลือคือยาที่ส่งไปในตอนนั้น เราจะไม่เก็บเงินเลย ถือเป็นการแบ่งเบาภาระของลูกค้าเราได้บ้างจริงๆ แล้วมันก็ไม่ใช่ว่าความผิดของเรา แต่เราก็แสดงความรับผิดชอบ ทางลูกค้าก็พอใจที่เราทำอย่างนั้น

- หากเรานำความรับผิดเด็ดขาดมาใช้ในความรับผิดในผลิตภัณฑ์ ท่านคิดว่าจะมีปัญหาหรือภาระของท่านหรือไม่

ผมเห็นด้วยกับการจะนำมาใช้เพราะมันทำให้ผู้ประกอบการต้องคิดมากขึ้นในการนำสินค้ามาขาย นอกจากนั้นผมยังเห็นว่าหากมีกฎหมายฉบับนี้มาใช้จริงๆ ผมว่าบริษัทใหญ่ๆ จะได้เปรียบนะ เพราะหากเราพิจารณาจากยอดขาย หากเราต้องจ่ายค่าความเสียหาย 1,000,000 บาทกับรายได้ 1 พันล้านบาท หากเปรียบเทียบกัน บริษัทที่ได้รายได้สัก 100 ล้านบาท ผมว่ามันจะกระทบกับเขามากกว่าพวกผม

- นอกจากนั้นหากนำหลักค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาใช้จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการหรือไม่  
ผมคิดว่ามีผล โดยเฉพาะถ้าหากเขาเรียกค่าเสียหายโอกาสก็จะเป็นเรื่องกันอีกมาก
- ถ้าหากเรากำหนดเพดานขั้นสูงของค่าเสียหายในเชิงลงโทษไว้ ท่านคิดว่าจะดีหรือไม่  
ผมเห็นด้วย เพราะจริงๆ แล้วคงไม่มีใครเจตนาที่จะทำให้ตัวเองต้องถูกฟ้อง แต่หากมันเกิดปัญหาจริงๆ ผมว่าก็ควรจะช่วยผู้ประกอบการด้วย หากโดนฟ้องโดยไม่มีกำหนดเพดานขั้นสูง ผมว่ามันจะส่งผลกระทบต่ออย่างหนักเลยทีเดียว
- หากจะมีการนำระบบกองทุนประกันความเสียหายเพื่อใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ เช่น ยา, อาหาร, รถยนต์, เครื่องดื่ม ในระบบนี้หากเกิดความเสียหายขึ้นก็สามารถที่จะได้รับค่าชดเชยทันทีโดยไม่ต้องฟ้องร้องกันเป็นคดีความกัน ในส่วนตัวของท่านซึ่งเป็นผู้ประกอบการก็สามารถมองเห็นต้นทุนที่ชัดเจน เงินที่ท่านจะต้องจ่ายเข้ามาในกองทุนเพื่อเป็นเงินชดเชยในกรณีที่เกิดความเสียหาย  
จริงๆ แล้วผมก็ไม่ค่อยจะเห็นด้วย เนื่องจากมันจะก่อภาระให้กับเรา ทั้งๆ ที่เราได้ทำตามขั้นตอนและมาตรฐานของภาครัฐทุกอย่าง แต่ถ้าหากหักเอาจากภาษีที่ผมจ่ายไป มันก็น่าจะดีกว่าที่ผมต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนไปเลย โดยเฉพาะหากสามารถนำหักภาษีได้ด้วยแล้วผมว่ามันน่าจะสนใจมากทีเดียวครับ
- ท่านคิดว่าระบบกองทุนนี้จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ท่านหรือไม่  
ผมคิดว่า มันก่อให้เกิดผลกระทบแต่ไม่ได้เกิดผลเสียมาก โดยส่วนตัวผมว่ามันดีต่อผู้บริโภค แต่ผมให้ข้อสังเกตในเรื่องการจัดเก็บเงินและต้องกระตุ้นให้คนทำดี มีแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการด้วยก็จะดีมากครับ

สัมภาษณ์คุณอรวรรณ เกลียวปฏิพันธ์ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท ยন্ত্রกิจ  
โพลีทสวาเกิน มาร์เก็ตติ้ง จำกัด, วันที่ 26 เมษายน 2546

- สภาพการตลาดสินค้าของท่านเป็นอย่างไร เป็นตลาดที่มีการแข่งขันมากหรือไม่  
สินค้าของเราจะเป็นรถยนต์ที่มีการผลิตในประเทศและการนำเข้าจากต่างประเทศ เป็นตลาดสินค้าที่มีการแข่งขันสูงมาก เพราะปัจจุบันรถยนต์กลายเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้แล้วเหมือนกัน
- สายการจัดจำหน่ายสินค้าของท่านเป็นอย่างไร  
บริษัทเรามีการจัดจำหน่ายและตัดสินค้าให้กับตัวแทนจำหน่ายออกไปด้วยเหมือนกัน
- ปัจจุบันท่านมีมาตรการในการควบคุม ตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อย่างไร  
มาตรฐานของเราจะเป็นมาตรฐานของยุโรปซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่ประเทศไทยกำหนดไว้ โดยมาตรฐานยุโรปของเราเป็นยุโรป 4 ซึ่งจะควบคุมมาตรฐานเรื่องความปลอดภัย, สิ่งแวดล้อม หรือแม้กระทั่งการรีไซเคิล (Recycle) ส่วนมาตรฐาน ISO ทางเราก็ได้รับรองจากต่างประเทศเนื่องจากการขอค่า ISO จะมีลักษณะเป็นลูกโซ่จึงทำให้บริษัทของเราในทั่วโลกจึงได้รับเหมือนกันหมด
- ในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้น ท่านมีทางแก้ไขปัญหาอย่างไร  
ต้องแยกออกเป็น 2 กรณีคือ หนึ่ง กรณีที่เกิดขึ้นกับตัวรถยนต์ ทางบริษัทจะต้องตรวจสอบสินค้าว่า เกิดจากรถหรือว่าเกิดจากคน ถ้าเกิดจากรถ ทางบริษัทจะรับผิดชอบภายใต้การรับประกันสินค้า (Warranty) สอง กรณีที่เกิดความเสียหายกับคน เนื่องจากบริษัทเราทำงานตรงนี้มาพอสมควร ก็ไม่มีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้น ทำให้ไม่สามารถให้คำตอบได้
- หากมีการนำหลักความรับผิดชอบมาใช้ในเรื่องความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์จะส่งผลต่อการประกอบการของท่านหรือไม่, อย่างไร  
มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ เพราะว่าจริงๆ ในเรื่องรถยนต์ ผู้ผลิตรถยนต์มีความรู้ดีกว่าผู้ซื้อ สมเหตุสมผลดีเหมือนกัน

- นอกจากนั้นหากนำหลักค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาใช้จะส่งผลกระทบต่อการประกอบการของท่านหรือไม่

จะส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับผู้ประกอบการรถยนต์เพราะโอกาสที่จะก่อความเสียหายก็มีมาก ยิ่งในต่างประเทศก็สามารถฟ้องร้องเกี่ยวกับเรื่องรถยนต์มีอยู่หลายคดี ผู้ประกอบการที่โดนฟ้องก็ลำบากเหมือนกัน เห็นว่าเป็นภาระมากเกินไป

- ถ้าหากมีการกำหนดเพดานชั้นสูงไว้ ท่านคิดว่าจะเหมาะสมกว่าหรือไม่

ถ้าหากเลือกได้ บริษัทเราไม่เลือกที่จะนำมาใช้ แต่หากจะใช้วิธีการนี้จริงๆ คุณต้องเห็นใจผู้ประกอบการด้วย บางทีหากปล่อยให้เกิดการฟ้องร้องด้วยวิธีนี้ ผู้ประกอบการจะไม่ไหวเหมือนกัน เพราะทุกๆ บริษัทที่เกี่ยวกับรถยนต์คงจะหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้กับมาตรฐานความปลอดภัย แต่ถึงจะป้องกันอย่างไร ก็ยังมีโอกาสที่จะเกิดได้เหมือนกัน หากมีการกำหนดเพดานชั้นสูงได้ก็ถือเป็นทางออกที่ดีเหมือนกัน พุดอีกแบบหนึ่ง ก็คล้ายๆ กับการประกันบุคคลที่สามใช้ไหม เป็นความคิดที่ดีเพราะอย่างน้อยก็ป้องกันความเสี่ยงในเบื้องต้นได้บ้าง แต่ตรงนี้คุณน่าจะคิดต่อไปได้ด้วยว่า จะกำหนดว่า ถ้าคนขับได้รับบาดเจ็บควรจะได้รับเท่าไร ถ้าหากถึงแก่ชีวิตจะต้องได้รับเท่าไร ไม้จันทน์จะไม่โปร่งใสนะ แต่โดยรวมก็คิดว่าดีเหมือนกัน

- ท่านคิดว่าระบบกองทุนนี้จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ท่านหรือไม่

พี่ว่ามันไม่ได้ก่อผลเสียหรอก แต่มันจะก่อให้เกิดภาระเพิ่มขึ้น หากกฎหมายฉบับนี้เกิดขึ้นจริงๆ บริษัทต้องหาทางรองรับอยู่ดี แต่ควรจะต้องแบ่งกันรับผิดชอบ เช่น เอาสัดส่วนทางการตลาด (Market Share) มาคำนวณว่าใครควรจะต้องจ่ายเท่าไรด้วย ไม่งั้นบางบริษัทมียอดขายมากกว่า แต่ให้มาจ่ายเท่ากัน อันนี้มันจะทำให้การแข่งขัน ไม่ยุติธรรม หากนำระบบที่คุณว่ามาใช้ ชั้นตอน, ที่มาของกองทุนจะต้องชัดเจน ไม่อย่างนั้นคงมีปัญหาตามมา

- สมมติว่า หากนำระบบกองทุนมาใช้แล้วถ้าบริษัทของท่านผลิตสินค้าโดยไม่มีประวัติว่า เกิดปัญหา ในปีต่อๆ ไปมีการลดเบี้ยประกันลงให้ คิดว่าจะเป็นแรงจูงใจกับบริษัทของท่านหรือไม่

เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากทีเดียว เพราะคนที่ทำดี ช่วยเหลือสังคม น่าจะได้รับผลดีกลับไปด้วย หากทำดีแล้ว ในปีต่อๆ ไปมีโอกาสที่จะลดเบี้ยประกันลงได้ มันเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการได้เหมือนกัน

สัมภาษณ์คุณศุภลักษณ์ วรรณพินิจ หัวหน้าฝ่ายบริษัทและกฎหมาย บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย เทรตติ้ง จำกัด วันที่ 28 เมษายน 2546

- สภาพตลาดสินค้าของท่านเป็นอย่างไร เป็นตลาดที่มีการแข่งขันมากหรือไม่
 

สภาพตลาดสินค้าของผมจะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น ผงซักฟอก, แชมพู, ยาสีฟัน, สบู่, ไอศกรีม เป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูงมากเพราะมีผู้ประกอบการรายใหญ่หลายบริษัทที่ผลิตสินค้าประเภทนี้ขายอยู่ในตลาด
- สายการจัดจำหน่ายสินค้าของท่านเป็นอย่างไร
 

เราก็จะผ่านตัวแทนที่นำสินค้าเราออกไปจำหน่าย นอกจากนั้นเราจะเป็นตัวแทนขายด้วยเหมือนกัน สายการจัดจำหน่ายของเราจึงกว้างและครอบคลุมเกือบจะทั้งหมด
- ปัจจุบันท่านมีมาตรการในการควบคุม ตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อย่างไร
 

มาตรฐานในการควบคุมคุณภาพหรือความปลอดภัยของบริษัทจะยึดถือมาตรฐานของยูนิลีเวอร์ในต่างประเทศ เป็นมาตรฐานที่ประเทศไทยยอมรับ แต่ผมมีข้อสังเกตที่จะบอกว่า บางทีมาตรฐานของเราสูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่ภาครัฐวางไว้ ทำให้เกิดปัญหาตามมา ตัวอย่างเช่น ทางบริษัทเคยนำไอศกรีมที่ใช้สารให้ความหวานแทนที่จะใช้น้ำตาล เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานจากต่างประเทศ แต่ปรากฏว่า ทางผู้ประกอบการไม่สามารถนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาจำหน่ายเนื่องจากมาตรฐานจากต่างประเทศนั้น ทางองค์การอาหารและยาไม่สามารถที่จะตรวจสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ ประกอบกับองค์การอาหารและยาได้ตีความผลิตภัณฑ์ที่เป็นไอศกรีมว่า เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กจึงต้องมีสารอาหารที่เหมาะสมด้วย ผู้ประกอบการต้องเสียเวลาในการร้องขอถึง 3 ปีซึ่งทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสในการทำตลาดผลิตภัณฑ์นี้เป็นอย่างมาก
- ในกรณีที่เกิดปัญหา ท่านมีทางแก้ไขปัญหอย่างไร
 

โดยทั่วไปบริษัทของเราจะมีโทรศัพท์สายด่วน (Hotline) เพื่อรับแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับสินค้าของเรา หลังจากรับแจ้งแล้วเราจะส่งพนักงานของเราไปตรวจสอบสินค้าว่าเป็นสินค้าของเราหรือไม่ ถ้าหากเป็นสินค้าของเราจะรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับลูกค้าของเรา เพื่อให้ลูกค้าของเรามีความมั่นใจและใช้สินค้าของเราต่อไป



- หากมีการนำหลักความรับผิดชอบเด็ดขาดมาใช้ในเรื่องความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์จะส่งผลกระทบต่อ การประกอบการของท่านหรือไม่, อย่างไร

ในความเห็นของผม ผมว่าจะเกิดผลกระทบต่อบริษัทเนื่องจากอาจจะเกิดกล่าวหาว่าสินค้าก่อให้เกิดความเสียหาย แต่จริงๆ ไม่เป็นเช่นนั้น อาจเกิดจากการกลั่นแกล้งของผู้ประกอบการอีกฝ่าย ทำให้เราเสียเวลาที่จะต้องเป็นผู้พิสูจน์และยังเสียความเชื่อมั่นกับลูกค้าไป การใช้หลักความรับผิดชอบเด็ดขาดนี้อาจเป็นช่องทางที่จะใช้กลั่นแกล้งมากขึ้น จริงๆ หากผู้บริโภคกล่าวอ้างว่า ภาระการพิสูจน์มีอุปสรรค คุณน่าจะให้หน่วยงานภาครัฐสำรองเงินทุนให้กับผู้บริโภค ในการเอาไปวิเคราะห์พิสูจน์สินค้าก่อน มันทำได้เหมือนกันไม่ใช่หรือครับ

- นอกจากนั้นหากนำหลักค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาใช้จะส่งผลกระทบต่อประกอบการของท่านหรือไม่

ผมคิดว่าการใช้หลักค่าเสียหายแบบนี้จะเป็นการเอนเอียงไปทางผู้บริโภคมากเกินไปและทำให้มองว่าผู้ประกอบการเป็นคนไม่ดีไปเสียหมด ถือเป็นภาระและมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการต้องลดความเสี่ยงของตนลงด้วยการใช้วิธีประกันภัย ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น สุดท้ายก็จะถูกผลักภาระไปที่ผู้บริโภคอยู่ดี

- ถ้าหากมีการกำหนดเพดานขั้นสูงจะช่วยลดภาระของท่านลงได้หรือไม่

ถ้ามีเพดานขั้นสูงจะดีกว่าที่จะไม่มีการกำหนดเลย ผมว่าเป็นทางออกที่ดีเหมือนกัน

- ท่านคิดว่าระบบกองทุนนี้จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ท่านหรือไม่

ผมมองว่าระบบกองทุนนี้มันน่าจะทำให้ทุกคนพอใจและก็ไม่ต้องฟ้องร้องให้ยุ่งยาก มีค่าชดเชยก็เพียงพออะไรก็ทำให้ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้นเหมือนเดิม คนซื้ออาจต้องซื้อของแพงขึ้น สำหรับผม ผมคิดว่าไม่มีปัญหา เพราะผู้ประกอบการก็คงไม่อยากเสี่ยงกับความเสี่ยงตารางเหมือนกัน

สัมภาษณ์ คุณสาลี อ่องสมหวัง กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค  
วันที่ 17 เมษายน 2546

- ท่านคิดว่า กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคสามารถที่จะคุ้มครองผู้บริโภคในความเสียหายจากผลิตภัณฑ์ได้หรือไม่

มีคิดว่า กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคก็น่าจะคุ้มครองผู้บริโภคได้รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย แต่มันมีปัญหาในเรื่องภาระการพิสูจน์ (Burden of Proof) การพิสูจน์ที่จะทำให้ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต้องรับผิดชอบยาก เช่น นาย ก. ไปกินข้าวขาหมูแล้วท้องเสีย นาย ก. ก็ต้องพิสูจน์ว่าตัวเองไม่ได้กินอะไรเลย ก่อนที่มากินข้าวขาหมู มันก็ยากและซับซ้อนในขั้นตอนการตรวจ นอกจากนั้นเราอาจจะดูตัวอย่างจากการที่พ่อแม่ของเด็กจะฟ้องหมอจะเห็นได้ว่า พ่อแม่ต้องค้นคว้าอย่างหนัก ต้องรุมมากขึ้นเพื่อที่จะต่อสู้คดีกับหมอ ซึ่งปกติสามัญชนไม่มีทางที่จะรู้เทคนิคทางการแพทย์ได้ดีเท่าหมอ มันทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถที่จะใช้สิทธิตามที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคกำหนดไว้ได้อย่างเต็มที่

- หากมีการนำหลักความรับผิดมาใช้ในเรื่องความรับผิดในผลิตภัณฑ์จะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้บริโภคหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นสำคัญที่ทำให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคไม่อาจทำหน้าที่ของมันได้เต็มที่ก็เพราะภาระการพิสูจน์ ดังนั้นหากเรานำหลักความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) มาใช้ที่เห็นว่า มันจะเกิดประโยชน์กับผู้บริโภคมาก

- นอกจากนั้นหากนำหลักค่าเสียหายในเชิงลงโทษมาใช้จะส่งผลดีต่อผู้บริโภคหรือไม่

ก็คงจะเหมือนกับข้อ 2 คือมันน่าจะดีสำหรับผู้บริโภคเพราะมันทำให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการชดใช้เยียวยามากขึ้น

- หากจะมีการนำระบบกองทุนประกันความเสียหายเพื่อใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ เช่น ยา, อาหาร, รถยนต์ ในระบบนี้หากเกิดความเสียหายขึ้นก็สามารถที่จะได้รับชดเชยทันทีโดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีความกัน ท่านคิดว่า จะเกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภคหรือไม่

เท่าที่เคยค้นคว้าข้อมูลของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เห็นว่าประเทศเขาประสบปัญหามาก เช่น หมอที่ทำคลอดมีโอกาสที่จะโดนฟ้องถึง 70% ที่เดียว หากเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ก็คงจะมีความใกล้เคียงกันตรงที่ประเทศของเราเอาใจใส่ผู้บริโภคค่อนข้างมาก การนำกองทุนมาใช้มันก็จะมีประโยชน์แต่ก็จะเพิ่มภาระ เช่น ราคาสินค้าที่สูงขึ้น ทำให้เกิดความเดือดร้อน

ได้เหมือนกัน หากมองว่าผู้บริโภครจะได้รับ การชดเชยเยียวยาความเสียหายได้เร็ว มันก็น่าจะเป็น ทางออกที่ดีเช่นกัน การนำระบบกองทุนมาใช้ พิจารณาเป็นบางกรณีก็ไม่อาจเยียวยาความเสียหายได้ทั้งหมด ดังนั้นเราต้องเปิดช่องให้กับผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้อีกด้วย จึงจะเหมาะสม

- ท่านคิดว่า ระบบกองทุนที่จะเกิดขึ้นควรจะมีรูปแบบใด

เนื่องจากว่าประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา พี่เลย คิดว่า คนไทยคงไม่ต้องการเป็นคดีความในชั้นศาลมากนัก แต่คนไทยใช้สิทธิเรียกร้องในการร้อง ทุกข์มากขึ้น แต่ขั้นตอนของภาครัฐในการที่จะดูแลเรื่องราวร้องทุกข์นั้นยังไม่ได้ผลมากนัก เพราะ กว่าที่เขาจะร้องทุกข์ได้เขาจะต้องผ่านคนที่รับเรื่องหลายทอดด้วยกัน มันจึงทำให้คนไม่อยากจะ ใช้สิทธิ ใช้สิทธิไปแล้วก็ไม่มีประโยชน์กลายเป็นคนเรื่องมาก ทั่วๆ ที่อยากจะเรียกร้องเพื่อ ประโยชน์ของสังคม ระบบกองทุนประกันความเสียหายจึงควรให้ค่าชดเชยที่เหมาะสมและจะต้อง เปิดทางให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายสามารถฟ้องร้องคดีได้ด้วยจึงจะเกิดผลดี ในส่วนผู้ ประกอบการเราก็ต้องเพิ่มแรงจูงใจให้เขาทำดีด้วย เช่น หากว่าเขาดูแลผลิตภัณฑ์ของเขาให้ ปลอดภัยอยู่เสมอ เราอาจจะลดเบี้ยประกันที่จะเข้ามาในกองทุนให้กับเขา ในทางกลับกันหากผู้ ประกอบการรายใดก่อให้เกิดความเสียหายมาก ในปีต่อมาก็จะถูกเพิ่มเบี้ยประกันด้วย จะเป็นการ กระตุ้นให้ผู้ประกอบการมีความใส่ใจในความปลอดภัยให้มากขึ้นนั่นเอง



## ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายมนต์ชัย ธาดาอำนวยชัย เกิดเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2519 ที่ กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาชั้นมัธยมตอนปลายจากโรงเรียนอัสสัมชัญ และสำเร็จการศึกษาปริญญานิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2541 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542